

EZÜSTHÍD

Betekintés a modern török lírai költészetbe

Fordította: Bartha Júlia és Gösi Vali

Karcag, 2023

Cahit Sıtkı Tarancı
Hazát szeretnék

*Hazát szeretnék,
Ahol kék az ég, zöld az ág, a mező arannyá érett;
Madarai, virágai bőségben élnek.*

*Hazát szeretnék,
Olyanra vágyom, melyben idegen a bánat;
Ahol nem ismernek testvérharcot, bosszúvágyat.*

*Hazát szeretnék,
Ahol a gazdag és szegény, te és én egyenlők vagyunk;
Ahol a házunk téli napokon is meleg otthonunk.*

*Hazát szeretnék,
Ahol tisztán élni, szívből szeretni lehet,
és árulás ne üzzön halálba embereket.*

BARTHA JÚLIA – GŐSI VALI:

EZÜSTHÍD

- BETEKINTÉS A MODERN
TÖRÖK LÍRAI KÖLTÉSZETBE

KARCAG, 2023

YAHYA KEMAL

Miként a levél hullik alá az álló vízbe,
Anélkül, hogy felébredne, álomba tér a lélek...

BARTHA JÚLIA – GŐSI VALI:

EZÜSTHÍD

- BETEKINTÉS A MODERN
TÖRÖK LÍRAI KÖLTÉSZETBE

KARCAG, 2023

Műfordítás: Gősi Vali

A verseket válogatta és török nyelvből fordította: dr. Bartha Júlia

ISBN: 978-615-01-7170-8

© Dr. Bartha Júlia, Gősi Vali

A kötet megjelenését támogatták

A Jászkunkapitányok Tanácsa: Varga Ferenc (Szank), Szépe Ferenc (Jászszentlászló), Fábíán József (Kiskunlacháza), Györfi Lajos (Püspökladány), Illéssy Ádám (Telki), Nemes József (Jászkisér), Smuta Zsolt (Kunszentmárton), Bene Sándor (Karcag), Barta László (Kunmadaras), Ván Jenő (Kiskunfélegyháza), Ézsiás István (Jászkisér), Ullár Imre (Kuncsorba), Nagy András (Kunhegyes), valamint dr. Kele Katalin (Karcag), Nagy Emese (Karcag), Ökrös Gábor (Karcag), dr. Farkas Zsuzsanna (Karcag), Horváth László (Ajka), Frivaldszky Edit (Tata)

Borító terv: Hangyási Attila

Tipográfia: Dede Lilla

Szerkesztette: dr. Bartha Júlia

Kiadó:

Dr. Bartha Júlia / Németh Gyula Kör, Karcag

ELŐSZÓ

A fordítás, más népek kultúrájának, kiváltképp a költészetének tolmácsolása nagy kihívás. Különleges adottság kell hozzá, elengedhetetlen a vers szeretete, s nem elég a műveltség, költőnek kell lenni hozzá. Lélekemelő érzés megismerni egy kultúrát, ráérezni arra, miként törekszik a fény felé a szabadságot, szerelmet megéneklő emberi szellem.

A válogatás, amit kezében tarthat a kedves Olvasó, bepillantást enged a modern török költészetbe. A kezdetektől, a 19. század végétől a 20. század elejétől, a modern török irodalom megszületésétől a jelenkor irodalmáig. Ömer Seyfettintől Ahmet Haşım, Yahya Kemal, Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Cahit Sitki Tarancı, Melih Cevdet Anday, Orhan Veli, Cahit Külebi, İlhan Berk, Ümit Yaşar Oğuzcan, Sezai Karakoç, Abdurrahim Karakoc, Atilla İlhan, Turgut Uyar, Cemal Sureya, Abdulkadir Bulut, Özkan Mert, Hidayet Karakuş, Cahit Zarifoğlu, Nilgün Marmara, Küçük İskender, Halut Fahri Ozansoy, Hamiş Acar művein át Mitat Cibuk verseivel bezárólag, összesen 25 szerzőt megidézve, ízelítőt ad a török lírai költészet remekműveiből. A válogatás a szerkesztő minden igyekezete ellenére óhatatlanul is szubjektív lett. A legkedvesebbeket szedtük csokorba. Azokat a műveket, melyek korábban online irodalmi folyóiratokban, így a *Litera-Túra Művészeti Folyóiratban*, a *Héttorony Irodalmi Magazinban*, az *Artpesszó Művészeti Magazinban*, és az *Irodalmi Epreskert* című irodalmi folyóiratban is megjelentettünk az olvasók örömeire. A versek forrásául szolgáló közel háromezred digitális verses kötetet prof. dr. Metin Kayahan Özgül úrnak, az ankarai Gazi Egyetem irodalom történetének köszönjük

A műfordítások 2017-től születtek, nagy részük a pandémia idején. Mivel az online folyóiratokban megjelent művek nagy népszerűségnek örvendtek, szükségesnek láttuk egy kötetbe szerkesztve is kiadni azokat. A nagyszerű együttműködés, barátsággá nemesült a költő, műfordító Gósi Vali, aki tökéletesen érzi a keleti világot, és a szerkesztő s a verseket török nyelvből fordító Bartha Júlia között.

Köszönetet mondunk a kötet támogatóinak. Jó szívvel ajánljuk mindazoknak, akiket érdekel a modern török költészet, elmerülni vágynak a versekben.

Ízlelgessék a szavakat, leljék bennük örömeiket!

Karcag, 2023. január 22.

Dr. Bartha Júlia

ÖMER SEYFETTIN

A HELY, AHOL SZÜLETTEM

Egy távolban bújó, apró faluban,
fehéren szikrázó büszke ormokon,
számos fűzfa áll magányos partokon,
könnyezve örök, néma bánatukban.

Itt cseperedtem, mint gondtalan gyerek,
egy hűvös, komor, hófehér kis házban,
szomjazó füzek óvó árnyékában,
hol a kerti út az erdőbe vezet,

csalogány-trilla ébreszt emlékeket.
Szülőhelyem e hely; földi Paradicsom,
ahonnét hajdan üzenet érkezett;

suttogón szólított egy hang, hogy „szeress”,
- ha kerül az öröm, jöjj, neved a széllel!
E hang ölel ma, s az ezüst-kék hegyek!

AHMET HAŞIM

ŐSZ *

Jöjj, kedves, nyúlj el mellettem itt a fűben,
Egyik oldalon a kert vigyáz, másikon a patak vizét
Terelei felénk az őszi rubintos színben,
És belemerít minket boldog képzeletünkbe.

---

* *Ahmet Haşim, török költő verse (1884-1933)*

Klein Magda (1950-2016) nyersfordítása alapján, és örököse, Klein János megbízásából és engedélyével ford.: Gösi Vali

NAZIM HIKMET

KEDVESEM, GYERE A VÁROSOMBA

Gyere a városomba, Kedvesem...
már holnap indulj, gyere...
hagyj hátra mindent, nagyon várlak, gyere
gyere, és lépteidtől értelmet nyer ez a város
gyere, és elmúlik utálatom a város iránt.
gyere, hogy levegőt vehessek...
gyere...

TE VAGY

te vagy mindörökké
a kikötő felé haladó hajó nyugalma
te vagy
titkolt szenvedélye a kalandozóknak
te vagy a távozás
– az örök lehetetlen –
szeretek eltűnni mélyen a szemedben
akár egy sejtelmes éjsötét erdőben
ahol a fák között átsüt a fény
szeretek húsodba marni
szenvedéllyel
keresem mi benned elérhetetlen
de sohasem keresem
a reménytelent

HALUT FAHRI OZANSOY

TŰNŐDÉS

Szemeim az álom tengerébe merültek,
Hosszan néztem, amint ezüsthíd ível át a vízen.
Ez nem ifjúságom holdfénye, suttogtam,
Beleszédültem a szerelembe.

Vizek, megint azok a vizek, ugyanaz a part,
Ismét fülemben cseng egy távoli dal,
Óh, én már többé sohasem látom a ragyogást
Hatalmas, zöld szemeidben!

NECIP FAZIL KISAKÜREK

VÁGYÓDÁS

Te félénk őz, hegyek közt szökellő,
Ha a világot, s a mezőt akarod,
Szeretőd vagyok – utánad esdeklő –
És a mindenségben társad maradok.

Rémisztő, vészterhes, letűnt utakon
Követlek némán, öntudatlanul,
Testedet vágyón vigyázza karom,
Forró leheletem tarkódhoz simul.

Emlékezz örökké borzongva rám,
Üres szobában, téli éjszakákon!
Hol a fáskamra rozoga ablakán
Nem a szél, az üresség kiáltoz!

A mellkasomból szálló, gyilkos méreg
Megfakított, mint rózsza, ha szárad,
Ha városokon át menekülsz, megvédlek,
Az utolsó időkig magamba zárlak!

Ha meghalnál... A földi út végén,
Mint meghitt barát, kitárom karom;
egy végső jelet küldj a lét ösvényén,
s őrizlek, mint néma kő a hanton.

CAHIT SITKI TARANCI

HAZÁT SZERETNÉK

Hazát szeretnék,
Ahol kék az ég, zöld az ág, a mező arannyá érett;
Madarai, virágai bőségben élnek.

Hazát szeretnék,
Olyanra vágyom, melyben idegen a bánat;
Ahol nem ismernek testvérharcot, bosszúvágyat.

Hazát szeretnék,
Ahol a gazdag és szegény, te és én egyenlők vagyunk;
Ahol a házunk téli napokon is meleg otthonunk.

Hazát szeretnék,
Ahol tisztán élni, szívből szeretni lehet,
és árulás ne üzzön halálba embereket.

MELİH CEVDET ANDAY

LÁNGOLÁS

Hatalmas, lobogó tűz mellett állva
egy fa árnya hajol a tűz árnyékához,
a felszálló illat felém árad, majd lassan, messzire
és én nem érinthetem hajadat, csak elképzelem,
hogy mellettem forrásvíz lehetnél a völgy mélyén,
és ez iszonyatos gyötrelem és igazságtalanság.

A HÁZAK ÚJRA ÉLNEK

Azt mondtad: gyönyörű a hajnal.
Reggel a pirkadat fáradt szemét lassan lecsukja,
és újjászületik egy gyermek szemében.
A hajnali fényen átdereng sok elfelejtett emlék,
minden reggel, minden reggel,
és arcunk éke fehér, átlátszó lesz, mint az üveg.
A kert üde lesz a vágyat szító naptól,
és ahogy mondtad, hajnalban újra és újra
a kakas szól, ám reggelre tovatűnik a hangja.

---

* *Melih Cevdet Anday (1915-2002), török költő versét Klein Magda (1950-2016) nyersfordítása alapján ford.: Gösi Vali.*

ORHAN VELI

LEGYEK SZÉP EMLÉK

Emlékezz rám szépen
Ezek az utolsó soraim
Talán csak szellő voltam
Mi átsuhant az életeden
Vagy könnyű zápor
Mely elárasztotta az utcád
Majd eltűnt
Vízét elnyelte a föld
Egy álmod voltam csupán
Mi ébredéskor véget ért
Emlékezz rám szépen...

CAHIT KÜLEBI

TOKATBA MENVÉN

Tokatba menvén,
zöldell a mély völgy.

Tokatba menvén,
zöldell a mély völgy.

Álmomban, éjjel onnan érkezem,
ahol vízben hajlong a vetés,

Ahol felzúg a hangtalan erdő,
És dalára szelíd rétek hullámsanak.

Gyűlölet él itt, vagy bánat?
Sehol egy ember.

A parton malom áll.
A molnár szakálla hófehér.

A parton malom áll.
A molnár szakálla hófehér.

Érintetlen a dió, a gyümölcs,
Árnyak kószálnak a fák közt.

Ha völgylakó lennék, és élne hitem,
Itt akár száz évig is élhetnék.

Itt gyümölcs érik rendületlen, és van dió,
De mindez örökkévaló? - kérdik barátaim.

SZELLŐ

Egy szellő suhant el éppen itt,
Hiába szaladtam, nem értem el.
Hogy port kavarva most merre jár,
Nem tudhatom.

Talán a tengerből indult,
A partok mentén rohant,
Por, kátrány és verejték szaga
Örvénylett körötte.

Felkapaszkodott a hegyek felé,
Terelte a fellegeket, akár a juhokat,
Megsimítva a füvet, a mezőt,
Amerre felnőttünk.

Betért a falvakba is,
Szobák félhomályában bölcsőket ringatott,
Hogy ne égesse a hőségben dolgozókat,
Meglegyezgette a napot.

Aztán leereszkedett a mezők fölé,
Mákvültetvények lila, rózsaszín, fehér
Virágainak kölcsönzött egy kis kéket,
Nyomában por hullt a föld szemébe.

Betévedt a városba is, elhúzott mellettem,
A mákvirágokhoz hasonló lányokat lesett,
Kacagva cibált ki egy szálat a hajukból, pírjukra
Púdert lehelt, mielőtt továbberedt.

Egy szellő suhant el éppen itt,
Hiába szaladtam, nem értem el.
Azt hittem válaszol, de már
Hiába kérdezem.

ILHAN BERK

SZERELEMARCÚ

Szerelemarcú gyöngyöző víztükörbe néző
Hosszan elnyúló fehér hullámot idéző
Múltba merengő
Szellő hozza el éjjelente
Szellő hozza a hangját ajkai mosolyán át
Idézve a szerelem végtelen árját
S mintha levetkőzne egy versben
Papírra vetné pőreségét
Mámorító fehérségét a lapon felejtve
Eltűnik lassan

ILHAN BERK

DAL A SZERELEMRŐL

Hej, mondom az éjjel egy felhő fényessége
Úszik át fönt éppen hófehéren és én csak nézem
Akár a papír-magány melyen át egy nő néz és rád nevet
Mondom az éjjel, hej!
Egy fehér felhő fényessége úszik át és látom...
Talán a papír-magány néz és mosolyog úgy mint egy nő
Hiszen te sokkal szebb vagy égi arcodból
Az utcák fehér házai tűnnek elő
Aztán sötétség; elkapok egy átsuhanó szellőt...
Mióta egy városban vagy velem
Azóta a vonatok házak a semmibe vesznek. Bezártság köröttem
A szerelem nem szűnik képtelen múlni
A szerelem megmagyarázhatatlan; elnyűtten is örök
Számos zárkózott életet megnyitott
Számosat megkeserített és derékba tört
Íme az Adakále utcán vagyok és hirtelen úgy érzem
Enyém a világ bár szép ajkaid a múltó szerelmet idézik;
Ilhan Berk ez egy múltó szerelem
Emléke csak a versekben örök!

ÜMIT YAŞAR OĞUZCAN

EGY ÉJJEL VÁRATLANUL
MEGJÖNNÉK

Nem kell hogy szívből hívj engem!
Egy éjjel majd váratlanul megérkezem.
Ha álmatlanul a kapuban várnál,
Belehalnék a boldogságba.

Ha mégis újrakezdeném az életem,
A bennem hamvadó érzés fellángolna,
Soha nem mennék el tőled, rabszolgád lennék,
És ki tudja, talán, te is megszeretnél engem.

CÍMZETTJÜKET KERESŐ LEVELEK

ELSŐ LEVÉL

Éjszaka volt. Ilyenkor meztelenek az emberek, az ezüst tálcáról, kristálypoharakból kortyolgató emberek. Egy hatalmas tükörrel szemben fehér nyakú nő festette magát. Hosszú ujjai, telt, csókos ajkai voltak, és hatalmas, óriási csípője.

Arra a nőre gondoltam.

Követni kezdtem, ahogy a farkas hajtja az őzet. Akkor az őz balra tért, elfáradt, legelészett. Ahogy szökellt a hó tején, olyan volt, akár egy csillag. Futott. Talán a futástól remélte a szabadulást. Muszáj volt utánarohanni.

Egyik szeme a cső torkolatára, a másik a farkasra meredt. Bizalommal közelített a vadász felé. Nem ismerte fel az éles késhez hasonló fogakat. Azt, hogy minden vágya a hús és a vér volt. Azonnal leteríthette volna az őzet, de ahogy futva távolodott a lejtőn lefelé, megéledt előtte kibírhatatlan természet, és véget akart vetni a részeg kábulatnak...

Éjszaka volt, és én rád gondoltam. Az emberek ilyenkor szeretkeznek. Egyedül voltam. A téged rejtő, ostromlott falak úgy vettek körül, mint egy-egy fehér fátyol. A zárt kapuk durva pokróchoz hasonlítottak.

Rád gondoltam. Ki vagy te, és milyen gyönyörű nő lehetsz? Vajon hogyan csókolsz? Egy nő, aki úgy illatozik, hogy a szememben is érzem, és az érintése beleivódik a tenyerembe.

Nélküled csak szenvedés létezik. Veled lehet teljes az élet.
Ha itt vagy, minden éjjel megtelik izgalmakkal a szoba. Éjszakánként túlárado vagy, mint a medréből kilépő folyó.

Ha kinyújtom a kezem, olyan közel vagy hozzám, hogy majdnem elérlek.

Idővel majd elfelejtem az illatodat. Később talán ha rohannék sem érnék el. Idővel elpárolog az illatod is.

Levettem a képedet a falról.

A fal sírni kezdett a hiányodtól.

CÍMZETTJÜKET KERESŐ LEVELEK

A MÁSODIK LEVÉL

Keresni.... Egy életen át keresni.... Csak téged keresni... Rozsdás bádogdobozban, penész szagú szekrényben, kietlen helyeken is, fák tövében, gőzhajókon, vonatokon, mindig téged kereslek. Talán nem is vagy ebben a városban? Hová mentél? Kereslek hát tovább. Talán ugyanabban az utcában van a házunk, és reggelente látsz engem munkába menet, és talán este is vársz, amíg teljesen besötétedik... Engem vársz, vagy valakit, valaki mást...

Soha nem fogom mondani, hogy ne gyere. Ott leszek, ahol keresnél. Talpon leszek egész nap. Nem, nem, ne fuss felém! Szökj el messzire. Keresni akarlak téged.

Menj el ebből a városból, gyerünk menj! Eredj a hegyekbe, a messzi hegyekbe. Légy a szelek királya, uralkodója, tereld a szeleket. Látod, itt is utolértelek, szökj el újra. Merülj le a háborgó tengerbe. A hajók legszebbje visz a vágott kikötőbe, ahol majd le kell horgonyoznod. Elég, ha én egyszerű kis halászként követlek. Kereslek mindenhol!

Nem egy, öt vagy tíz évig; a bölcsőtől a sírig kell keresni, de tudni kell, mit keres az ember. Néha megközelíteni, máskor távolodni tőle. Miként Okyanus hullámain egy apró csónak; egyszer fent, egyszer lent. Azután kikötni egy fehér, hideg országban, ahol recseg a jég a talpad alatt és hull rád a hó.

Egy nap talán megtalállak, egyszer rád kell találnom, bár a lábaid Afrikából hozod, és egy papírra rajzolod a lábnyomod, a hajad Szibériából, az ajkad Kínából való. Szemeidet Indiában egy bálvány szemeiben fedezem fel, kezeidet Itáliában egy szobor kezein látom meg. Ha megtalálnálak is téged, így, apránként kell hogy felfedezzelek.

De lenni kell valahol egy helynek, ahol megtalállak.

Újra útra kell kelni és keresni téged.

Amikor végre rád talállok, te teljessé válsz, én pedig abban a pillanatban meghalok.

EGY NAP

Valahol hirtelen felébredsz egy éjjel
Szemeid hosszasan pásztázzák a sötétséget
Fázós kezeidben váratlan forróságot érzel
Az órák futnak az idő csalóka
Tudnod kell hogy rád gondolok

Gőzhajó közelít a rakpart felé
Súlyos sötét hullámok terülnek el a mélykék tengeren
Hallgasd a szívemet nézd hogy dobog
Ott ahol összesűrűsödnek vágyaim
Tudnod kell hogy téged várlak

Ébredéskor nézd az elhúzott függönyt nézd
Szeretettel ahogy a balkonodra szálló sirályok
Tollászkodva kelletik magukat akár te amint
Vetkőzől és ajkaidról a legvágyakozóbb dalok szállnak
Tudnod kell hogy téged akarlak

Éjjelente ha váratlanul felébredsz
Hallod a távolból egy bús árva madár énekét
Hallod ahogy egy őz magányosan sír a hegyekben
És egy nap majd egy sárga virág kihajt a síromon
Tudnod kell hogy szeretlek

SEZAI KARAKOÇ

MEGFÁRADT SZERELEM

Megint eljött az este,
A hűvös magány ismét vállamra dőlt,
A meglévő messzeség nem változik,
A távolság egyre nő,
Ma újra úgy tört rám az est, mint akkor ott,
Azóta is látlak,
Ugyanúgy, ugyanott,
Ma már nem félek a messzeségtől,
Amely állandósult
És megfáradt mára,
Olyanná vált, mint egy szomorú regény,
Talán én elvesztem már az elején,
Vagy az emberség veszett volna el győzelmemért...

MONNA ROSA I.

SZERELEM ÉS SZENVEDÉS...

Monna Rosa, mosolyod hol bús, hol víg;
hol, mint a fehér ág, kacéran hív,
Szárnyaszegett madár; irgalomért esdek,
Óh, halvány arcodat előnti a pír,
Monna Rosa, mosolyod hol bús, hol víg!

Mocskos sakálok állnak már lesben
Mint megriadt nyulak fönny a hegyen.
Monna Rosa, ma megérintesz engem,
És eső szítál majd a földeken,
Mocskos sakálok állnak már lesben.

Olívafa sötét árnyékában,
kezedben az almával kezdődött...
Egy jakut gyűrűvel tárult fel a rejtély,
A forró vér arcodon patakként ömlött,
Olívafa sötét árnyékában.

A legsötétebb helyen nyit a liliom,
És büszkén virít minden vadvirág,
A gyertya lángja a szellőre vár,
Fénytelen lelkemen várakozás...
A legsötétebb helyen nyit a liliom.

A kezeid, kezeid és ujjaid,
Akár a gránátalma virágai.
Kezeidről látszik asszonyi léted.
Úgy játszanak, mint tenger hullámai
A kezeid, a kezeid és ujjaid.

Húzd el a függönyt és nyiss ablakot,
Monna Rosa, ó, látnom kell téged,
Egy pillantásodért is meghalok;
Átöelve viszlek, Monna Rosa, kérlek,
Húzd el a függönyt és nyiss ablakot!

Az idő szalad, elszalad, Monna,
Tizenkettő van már, oltsd el a lámpát.
Aludj, s álmodban majd darvak jönnek.
Ne nézd a begyüket ilyen furcsa-árván.
Az idő szalad, elszalad, Monna.

Esténként jönnek a fügemadarak,
Rászállnak mind a kerti fügékre,
Némelyik fehér, a másik meg sárga,
Óh, bárcsak lennék egy madár helyében!
Esténként jönnek a fügemadarak...

Megtalálalak téged, Monna Rosa
A fügemadarak tekintetében.
Töltsd meg élettel az üres vitorlát,
Ó, igéző szemek ... a partra vigyétek.
Monna Rosa, megtalálalak téged.

Ne nézz rám oly sértődötten, Rosa:
Még nem hallottad a szívem dalát,
Az én szerelmem szépen szól a lanton,
De a legszebb dalon golyó süvít át.
Ne nézz rám oly sértődötten, Rosa.

Zápor után nőni kezd a kalász,
A gyümölcsök is mind sokasodnak.
Egy napon nézz majd bele a szemembe,
És meglátod, miért éltek a holtak.
Zápor után nőni kezd a kalász.

Higgy nekem végre, te hazátlan lány,
Hallgasd és fogadd el vallomásomat.
Hol fázom, hol kék, parázsló test vagyok,
De minden porcikámmal vágyom lángodat.
Higgy nekem végre, te hazátlan lány.

Te arany karkötőktől reszkető test,
Adj választ a véres madártollra;
A tollban egy mosoly éledhet újra,
Vigyázna éjjelre és nappalokra,
Te arany karkötőktől reszkető test!

Monna Rosa, mosolyod hol bús, hol víg;
hol, mint fehér ág, kacéran hívogat,
Szárnyaszegett madár; irgalomért esdek,
Óh, előnti a pír halvány arcodat,
Monna Rosa, mosolyod hol bús, hol víg!

TURGUT UYAR

MINDENKINEK

Mindenkinek
Van egy vágya,
Egy viadala,
Egy vesztett csatája,
Keserősége
És magányossága,
Egy fájdalma,
Mert mindenkinek van valaki, aki elment...
Akitől nem tudott elköszönni...'

ATTILA ÍLHAN

AKIT SZERETHETNÉK TE VAGY

Te vagy akit szerethetnék/a sejtelmes
vonzalmam úgy változik
akár a szemed kékje néha fűzőlddé
a te hangodon szól
és a pillantása oly veszélyes
pont úgy szívja a cigarettát mint te
akit szerethetnék te vagy/a titokzatos
miért nem lehet tőled eltántorítani

mindennel felhagytam/miféle szenvedély ez
előbb szőke voltál végül barna
arcodon rejtélyes árnyék
pengeéles ajkad vöröslő
a ránc zúdult veszedelem /mint szakadt gitárhúr
remeg majd elhalkul
akit szeretni tudnék te vagy/a titokzatos
de bezárultak előttem a kapuk

egyedül te vagy akit szerethetnék/a titokzatos
veled kezdődik minden
a neveden szólítok meg mindent
összenevetnek felettem az esőt hozó felhők
villámok csapkodnak tüzesen,
vadul csókolnak, akár csak te
te vagy akit szerethetnék/te titokzatos dzsinn
te varázshatalmú szellem

CEMAL SÜREYA

TÁVOLRÓL SZERETLEK

távolról szeretlek
nem éreztem még az illatod
nem öleltelek
nem érintettem az arcodat
egyszerűen csak szeretlek

olyan távolról szeretlek
kezedet sem fogtam
szívedet nem érintettem
szemeidben nem merültem el
mégis kitartó ez a hirtelen fellángoló szeretet
nem sürgetlek - emberként szeretlek
olyan távolról szeretlek téged

arcodon végiggördülő könnycseppjeid időtlenek
ahogy legbolondosabb kacagásod
anélkül hogy a kedves dalt dúdoltuk volna együtt
olyan távolról szeretlek téged

félrelökve
de nem összetörve
ízekre szedve
de szomorúság
és sírás nélkül távolról szeretlek
olyan távolról szeretlek;

minden szó amit mondani akartam
nyelvemen részekre hullik: szeretlek
szemenként koppannak szavaim
egy patyolat-fehér papírra : sz e r e t l e k

ABDURRAHIM KARAKOÇ
HARMINC ÉV MÚLVA

A levél amit olvasok, rád emlékeztet
Harminc évvel ezelőtt.
Autóbuszra szállva minden kéz integet és ez is a
Harminc évvel ezelőtti énedre emlékeztet.
Őzike-szemed, a rózsailat
Újra felébreszti bennem a vágyat.
Téged idéz a fák gyümölcse, forrás vize, harminc évvel ezelőtt.
Erdők, csillagok, álmok elegye,
Ködös gondolatok, fanyar mosolyok
Mint fegyverekből hulló golyók,
Mind rád emlékeztetnek, harminc évvel ezelőtt.
Nézd csak a violaszínű horizontot minden reggel,
Ha meg akarod érteni a messzeséget,
Kérdezd a távol láthatárt,
Amely téged idéz, harminc évvel ezelőtt,
Esküvők, ünnepek jönnek el,
Hulló hó érkezik veled,
Tavaszt, őszt hozol újra el,
Téged idéz minden, harminc évvel ezelőtt.

ÁRNYJÁTÉK

Vadász vagyok, ő a szarvas,
Vödörként hordom saját árnyékom.
A remény földje, a bú ideje
Selyemmel takarja árnyékomat.
Délelőttönként mindkettőnket
árnyam követi, harmadikként.
Üres kezű gyermekek hívnak játszani,
Emlékül saját árnyékomat adom.
Árnyam nem egy, de ezer sebből vérzik,
Ha megérintenéd, lángra lobbanna.
Éjjelente póre árnyamat belepi a hó és
Beledermed az útba.
Tükörfényektől színesben látom
Néha estefelé, máskor korán reggel,
Mint az égből fészükre visszatérő madarakat,
Napfénynél látom az árnyékom.
Váltakozva rövidíti az életet,
Hol a szeretet hegycsúcsaként; máskor a gyűlölet
Feneketlen kútjaként
Beszennyezve földeket, vizeket.
Szíven lövöm a saját árnyékomat.

NE BÁNTSD

Ne bánts a levelet,
Hogy árnyékába ülhes.
Vigyázz a földedre,
Hogy tiszta sírba térhes.

Hosszúak az utak és néha keskenyek,
De megrövidítik váratlan szerelmek.
Áldozd fel magad, Ismail légy, ha kell,
De a késed soha, senkit se sebezzen.

Ha keresnél, itt leszek,
Ha kérdeznek, légy igaz.
Hideg halotti ágyadon
A zászlót be ne szennyezd.

Elsőként indulj, ha eljön majd a nap,
Ha itt lesz az idő, perzseld fel az utat.
Ha szomjazol néha, a vízből bátran igyál,
De a tiszta forrást óvd és soha ne bánts.

Ha csorbul néped joga,
Se sározd be magad,
Ne bánts meg másokat,
A büntől távol maradj!

FOGD A KEZEM

A szerelem hídja keskenyebb, mint a Szirató,
Menjünk át együtt, nyújtsd a kezed,
Mint fehér galambok, örök szerelmesek,
Szálljunk együtt az ég felé, fogd a kezem.

Szívünk szövetségben, védőpajzsként óv
Zord, hideg széllel, viharral szemben,
Továtűnő őszt után közelgő télben
Menjünk együtt, fogd a kezem.

Összesimulva, mint kalászbán a szemek,
Állunk a váratlan nyíló kapuban,
Legyen ott bár méreg, vagy bódító szirup,
Igyuk ki együtt, csak fogd a kezem.

Az álomfolyó szemközti partján
Már közelről hallik a szerelem-hang,
Táru a végtelen boldogság ablaka,
Nyissuk ki együtt, fogd a kezem.

Gondolj az eltűnő emlékekre,
Gyémántnál, aranynál fénylőbb-ékesebbre,
Pompájuk lepárolódott az időben,
Idézzük együtt, fogd a kezem.

A kezdet még kétség, de végül a döntés
Ha időről időre csak panaszt jelent,
Szabadságunkért szökjünk, ha akarod,
Meneküljünk, csak fogd a kezem.

TANÁCS

Ha nyílsz, pompásan nyílj
Ne légy silány virág
Ne anyagot elszabó mesterként
De pontosan szabd a ruhát
Légy hibátlan ember
Előtted a híd és íme az út
Ha elindultál, ne tétovázz, hogy
Egyet jobbra, egyet balra lépsz
Ne szállj fel makrancos lóra, s
Ne kövesd a nyáját feltétlenül
Tudod, mi a jó és mi a rossz?
Helyesen dönts és bátran
Ne rejtőzz soha magamutogatásba
Harsogván – „ez vagyok én”

Légy akár madár vagy sáska
Ha repülni vágysz, magasra szállj
Van, aki elmegy és van, ki marad
Ha elindulsz, csak jó úton járj
A céltalan emberlét
csupán időpocsékolás

ABDÜLKADIR BULUT

KIVIRÁGOZNAK A KÖNNYEK IS

Mindenhol amit kezemmel érintek
Friss harmattól virul az élet
Elhunyt barátok ruháit
Ha egyszer újra mosóteknőbe
Tehetnék anyáik
Virág fakadna könnyeik nyomán

Majd hirtelen tűnne el
Mint a fecskefészkek
A meredek sziklafalakon
Mire egy napon megfáradtan
Visszarepülnek és reggeltől estig
Virágok nyílnak ott a könnyekből

Élettel telve mint a játékos
Eleven gyerekek
Friss üde hangjai
Szeretetpózban átölelnének téged
És akkor kivirágoznának a könnyeid

Nézd a gyengéden rügyét bontó fa ágát
Amint a földre hajlik
Minden lélegzetével magát adja
És elpihen mint egy gyermek
Arcodat lassan fájdalom
Testedet izzadság borítja el
Lehulló könnyeid kivirágoznak

És illatosak lesznek a földek
Belőlük sarjad a cseresznyefa ága
Kapaszkodik az életért
Akár te a karomba kedves
Gyere érintsd meg lelkemet
És könnyeid virágot bontanak

NAPOK

Hogy milyen voltam és hogy volt régen
mikor pengeélen táncolva kóboroltam hetykén...

Ne hozd szóba a hibáimat
íme itt a tenger és jöttömre vihar támadt
nézd ahogy sodorja a napokat
viszi a tekintetem
mely beleolvad a víz színébe..

Fáradt vagyok elfáradtam
ahogy a vizek hullámán lopva követtelek.

Felejtsd el a szavakat de ne feledd
hogy jön a halál jön a halál
és egy balkonról vadássza le
minden várakozásomat.

Akkor majd sírnak utánam a napok
és sirass el te is engem!

AZ ÉLETÉRT

Nagyszerű úgy létezni,
Mint kő a hegy ormán,
Sziklaszilárdan, némán.
De ennél fontosabb
Töretlenül kiállni a népért,
Együtt az emberekkel.

Nem elég rendíthetetlenül,
Foggal-körömmel kitartani,
Az életről kell szólnia
minden küzdelemnek,
tűzön, vízen, földinduláson át...

ÖZKAN MERT

TANÍTS MEG ENGEM
A SZERELEMRE

– ÉVÁNAK –

Mutasd meg nekem a szerelmet! Taníts szeretni.
Ahogy az égbolt tanítja a madarat.
Legyek hullám, repüljek, mint tutaj az óceánon,
árnyékos hadd legyek; sivatagi hajó.
Taníts meg nekem mindent.
Mert beléd szerettem.

Tanítsd meg nekem a szerelmet. Élni taníts!
Versenyre kelni a folyókkal, a széllel.
Csókolj, míg utolsót dobban a szívem!

Mert veled ölelkezni olyan,
mintha a csillagokat tartanám a tenyeremben.
Veled ébredni olyan, mint
pillangókra virradni.

Mindenre te taníts meg!
És én szárnyalok.

Rád bízom magam.

HOVÁ LETTEK AMSZTERDAM CSILLAGAI?

1.

Ugyanúgy indul az élete a városnak,
az embernek, a naptárból kihulló hétfőnek,
– a teraszra szűműzött gáztartályban álló –
lila szegfűnek és a kőlépcsőnek...

Zöld út csorog át az éjszakán.
Sav-marta tornyok, megfáradt parkok;
a város sebei. Bármennyi is az időnk,
nem reménytelen ez a kapcsolat.

Ha akarod, galambszelíd szavakkal szólok,
kíméletlen boldogságot kívánunk egymásnak.
Ám azután mindenki feltárja igaz valóját,
és tiszta lappal indulunk tovább.

A mondandóm másoknak is fontos lehet;
szavaim elől senki sem menekülhet.
Egy égő felhő része vagyok, s ti a csillagok.
Bevilágítjuk az égboltot. Megfürdetjük a szellőket.

Az élet azután gyorsan robog a Nap felé,
elhaladok Európa híres katedrálisa előtt,
a falakon írás, képek, az élet meztelen versei,
a legledérebb városban a legledérebb arcok.

Vess rájuk egy pillantást:
olyanok, mint a földből kirántott fák,
mint a cigarettáról levert hamu:
Ám a szemei élesek, mint a kés,

és pattanásig feszült, mint a dob hártyája,
és szíve, mint a hó alatt rekedt rügy.
Durván elbánik a szellővel,
de tudod, fájdalom és keserűség nélkül nincs út.

Mindegy, mennyi időnk van. A remény él.
Vigyázz! Emésztő szerelem kezdődhet ma.
Emésztő lehet e szerelem, elsötétülhet a remény, de hidd el,
ez bizonyos! Megtisztítjuk majd az életet.

Amszterdamban, a folyóparton sétálok,
Ajkaimon mélykék tangó dallama.
Talán estefelé jár? Beússzak a háborgó tengerbe?
Ragyog az éjszaka. A szívem vérzik.

A házak olyanok, mint a gyermekjátékkal telt zsákok.
A hatalmas fenyőablakok kíváncsian merednek rám.
Bámulják fellegnyitó hasonmásomat.
– Rendben..., de hová lettek a csillagok Amszterdam egeről?

Majd eljövök hozzád megint, rengeteg csillaggal,
Mindahányat a hajadba tűzöm.
Ne feledd! A sárga villamosok és a tulipánok városa Amszterdam,
– Ahol a kedvesem lettél!

ÓH! TI FÖLDKÖZI-TENGERI VÁROSOK

Óh! Ti mediterrán városok
éjjeli fényetek mint megannyi csillag
ringatózik a vízen

Barcelona! Te vakító kék szikla
a Földközi-tengeren
Mersin! Ne feledd kedves;
a Földközi-tenger legszebb lánya vagy

Ne kérdezd Bodrumot
hol éjszakázik; úgysem tudni
Folyton a tengerekkel flörtöl
ágyba bújik az Égei tengerrel
de Velencétől remél férjet

Ha úszom a Földközi tengeren
csapkodó karjaim és lábaim
érintik mind e városokat
és tengerbe szaladó utcáikat;
Ma éjjel mindegyiket
magamhoz ölelem

BUDAPEST

A Duna-parton a híres Vivaldi, mint tengerparti hotel,
hívogat pihenni , s fehérbőrű lányok, fekete galambok.
Az Erzsébet híd , mint könnyű selyemkötél, ível felette,
és fénylő csillagok, csengő villamosok ringatóznak rajta.

A Duna Isten gyönyörű könnyecseppje.

ALLAH ÉS TANGÓ I.

Száműzött fény vagyok
A világ legkülönösebb házában

Borzold a hajam! Keress a szerelemben
S fogaim között folyó tör elő

Fehér galambokká változtak
A leszerelt katonák

Kínában nyolcvanas taták bandája
Nosza! A történelem szemétdombjára velük

Törött tükördarabokként
Ragyogjanak egymás fényétől

A földnek elsőként naplátta
Szőlőjéből készítem ezt a bort

Amivel szavaimat tisztára mosom
Bennem lát igazolást a történelem

Felkészültem! Ím Allah és Tangó
A folyók és a történelem egyfelé tartanak

Én leszek a holdon az első
Salátatermesztő telepés

Fenyőillatot küldök majd a Világra
Levélben vagy a csillagokkal

A SZABADSÁG SZÁJÁBÓL MINT CSORBULT
HÁROMSZÖGBŐL
KICSORDUL AZ UTOLSÓ KORTY KONYAK

ALLAH ÉS TANGÓ II.

A magány tanítója vagyok
Száműzött fény

A szívemet kifüggesztették
Törökország és a Világ között

Ifjúságom kihült fagyos
Ki tudna felizzítani? Senki nem segíthet

Halvány sárga fény pislákol bennem
Senkinek nem mutathatom lángoló arcomat

Ahogy Astor Piazzola egyetlen tangóval
Levegőbe emelte a tengert

Magunkhoz öleljük az időt Astor
Vasalt ingeinket tán bánat feszíti? Nem tudjuk

A költészet talán egy fűző...
A tolvaj idő vörös szakállán

A csípőid akár egy kanári
Szédítő fészke

Szétrebbennek a kanárik
A helyről ahol csókoltalak

Halkan recsegő szakszofon lőtt le minket
Meteor csapódott közénk

SZÁMÚZÓTT FÉNY VAGYOK CSORBULT
HÁROMSZÖG
A SZABADSÁGOT A SZÁMBÓL ELCSALTA AZ
UTOLSÓ CSEPP KONYAK

HIDAYET KARAKUŞ

ÜNNEP

olyan vagyok
mint a két három
szavas levelezőlap

a magány
a naptáramba
véste magát
várja hogy sorra kerüljön

BÜVÖLET

ahogy a vizet elemésztí a szétáradó tűz
öledre terülő hajadról is felszárítja a könnyeket
ahogy a szeszélyes és hitegetett mandulafa
ábrándozik a fényességről gyermekem
olyan a belénk csapó láncok csörgése

a tűz kialszik a fájdalom elmúlik
bűvölet száll rám a bájitallal
egy főnixmadár begyébe zuhanó
elmosódó éneket elragadja
csavar egyet rajtam és újra ősz lesz

átváltoztatja a vizet megbűvöli a halált
elnémítja a keblemet eltöltő források hangját
megnehezítve életünk óráit

CAHIT ZARIFOĞLU

RÓZSALEVÉL

AZ EMLÉKKÖNYVBEN

Elszáradtam mert elfelejtettek
Mint emlékkönyvbe rejtett rózsalevelet

Fojtó szeretet súlya alatt gyötrődtem
Míg rám tört a magány
Ki tudja azóta hogy szellős szoknyádban
Melyik évszak idéz meg éppen
Nélküled ebben a némaságban
Olyan vagyok mint egy örült
Ebben a némaságban
Nélküled

Az elváláskor
Tekintetünk még összefonódott
De bának eresztettem a fejem
E némaságban nélküled
Mint egy bolond olyan vagyok
Nélküled
E némaságban

NILGÜN MARMARA

MAGÁNY

nagyon magányos vagyok boldogtalan
valójában nem vagyok láthatatlan
csak elvesztem a sötétben
... kis fényt keresek kis reményre vágyom régóta
de keresgélés közben sötét kútba zuhantam
kiáltásomat nem hallja senki
vagy ha hallja is nem akar megmenteni
az emberek érdektelenek
reményeim elhagytak
elvesztettem vágyaimat
tudom egy nap a szívem sem bírja már
és bizalmam is
elhagy

„a legközelebbi idegen mégis te vagy
erőtlenül kúszok a fény felé
lassan megközelítve
az ürességben álló
lépcsőt.

...

a végtelen őszi pusztába vesző tekintetünk
az első nyár majd a szemvillanás alatt eltűnő tél
a tisztelet felénk
a legerősebb karokkal
százával felemelő kezek
a szétbomló szerelem könnyed hurka
titkos éjszakák éretlensége

mint talált tükrök homálya
amikor még nem tudtuk
hogya a féltékenység téves útja merre visz...
te maradtál mégis a hozzám legközelebb álló idegen!”

ej, két ember maga a glóbusz a világ
minden kertet ismerek ami mögötted van!

KÜÇÜK İSKENDER ALPNAK

Mint a folyóba ömlött méreg,
úgy elegyedik véremmel lassan, nehezen a
hiányod!

Nem kérdezek semmit, azt sem, milyen ruhát viselsz,
úgyis csak hallgatsz; olyanok vagyunk, mint a szekrényben két,
ugyanarra a fogásra akasztott mellény! Most értettem meg:
ez a naftalinszagú szerelem bűnödöt bizonyítja!

MITAT ÇIBUK TÉGED KERESLEK

Tavasszal nevruz* zenéjét
Dúdolom fals hangomon
Gondolataimat rózsá töviseire függesztem
Mint friss kenyérillat
Feltolulnak emlékeim a néptelen utcákon
És téged kereslek a könyvekben is

Minden órában ami nélküled telik elragad a bánat
Az élet kihűlt elfelejtett napjai ezek
Az elválás sebei szárnyat bontanak fájdalommban
Az internátus magányában
Ébren is rólad álmodom

Felrémlő alakod szépségét torzítja a tükör
Szemöldököd az égre tűzi a félhold
Reggelente szellő hordja szét illatod
Tekintetünk egymásba olvad
A világmindenség táblójára
Még nem rajzoltalak fel téged
Kereslek meg nem írt verseimben is

---

* Nevruz – a tavasz, a vegetációs év kezdetének ünnepe

AMIKOR ELHAGYSZ

Könnyeim mint megannyi csillag
Peregnek arcomon
Az utcán nyargaló szellő is érted zokog
Míg én az ürességet ölelem
Amikor elhagysz

Hangod a végtelen távolba vész
Gyöngyvetetésed illatod szemed
Gödröcskés arcod kelő holdat idéz
Nem jön álom a szememre
Ajkaimra régi versek tódulnak
Álmaimban a magány malmában
Behúzott függöny mögött rejtőzik bánatom
Bűneim alatt mint folt hátán folt
Amikor elhagysz.

Kezeim közt vágyak
Fülledt illataként rozsdállik az idő

Amikor elhagysz hír sem jön szentélyembe
Kihűlt lélegzetem árad szüntelenül
S mint hideg patakok elmossák lépteid
Kezemben tartom még a kezed
Amikor elhagysz

Minden éjjel szólít a halál és távolodik egyre
A halhatatlanság ígérete
Szívem mélyén mint vitrinben a díszek
Sokasodnak kékké vált gondolataim
Amikor elhagysz

Eltörik a toll a magány gigantikus ítélőszékén
Érzéseim feszítenek mint Krisztust a keresztfán
Vágyaim folyója árad mint Jákob könnyei
Amikor elhagysz

Vágyom a halált
Ha látom a búcsút szemeidben
Amikor elhagysz...

TÓ TÜKRÉBEN

Könnyeimből született e vén tó
A horizonton a felhőkkel játszva
Csendben őrzi titkos sebeim
Születő ábrándjaim
A fodrozó hullámok
Lágy érintéssel
Nárcisz illattal borítják
A tó tükrét

ÉJSZAKA

Alszol
Maradjon tiéd az álmod
Vagy add a téged
Őriző óvó szemeknek

Botladozom fádom
Kint esik a hó
Ha fellegek takarják az ég szemét
A csillagok nem maradnak árván

Kint hó borítja a földet
Bennem parázslík a magány
Kettőnk közös pontját
Olvasztjuk szüntelenül

ÉBREDŐ TERMÉSZET

Életre kelt a föld
Halk moraj hallatszik a mélyből
Ézerszínű virágba borult az Irem dülő
Megannyi különös díszbe öltözött
Egy csalogány szenvedélyes éneke hallik

ÉJJELI ÁLMAIMBAN

Éji álmaimban csillagok
Szívemben telihold hozta vágy
Szertelen szellőként múltatom az időt
Borzongás nélkül

SZEPTEMBER

Köszön az ősz a fák árnyékának.
Köntösét lassan leveti a ledér
És büszkén nyújtózik a napfény felé.
A föld ábrándos szemei az éggel kacérkodnak.
A tűnő idő visszacsillan minden falevélen
A fák törzsét átöleli elárasztja fénnel.
Átvágja a jeget a szél vad szenvedéllyel,
A legyőzött büszke földet eltölti lélekkel.
Az ősz mélabúja a mulandó élet
Ideje búcsúzni súgja szeptembernek.

SZERETET

A hangodat szerettem leginkább,
Mint párás időben a friss kenyeret,
A hozzám mindig baráti és könnyed,
Szerelemre hívó kedvességedet

A kezedet szerettem leginkább,
Mely apró, hús és patyolatfehér,
A milliónyi szépség a világon
Mind kevés, mi kezeddél felér

A szemedet szerettem én leginkább,
Mely hol ártatlan-kék, hol mohazöld,
Nincs alkotás, boldogság és szellem;
Ennél különb csodát nem termett a föld

A mosolyodat szerettem legjobban,
Mely feledtetett minden keserűt,
A remény bontott szirmot a szívemben;
Mosolyod csak békét szült s derűt

A természetedet szerettem mindig,
A buktatókon talpon-maradást,
Anyatigris természeted áldás,
Nem győzhet le már hamis ámitás

Önzetlen szívedet szerettem legjobban,
Óvó anyaságod a gyermekek felett,
Szereteted gyönyörű teljesség,
Magad vagy a Szeretet, mindenekfelett

Sugárzó lényedet szerettem leginkább,
Bátorsággal vallott őszinteségedet,
Általad a dolgok kiteljesedhettek;
Boldogság, hogy téged szerethettelek

GYERE, ÖLELJ ÁT

Ölelj át, illatod áradjon szét bőrömön,
Tárulkozz ki, mint tavaszi pillangó,
Puha kezeddél barangold be testemet,
Ne hunyd le szemed,
Oldozd fel bennem a félelmet,
Hogy rideg szentélyből kihúzó denevérek
Látványa ne riasszon többé!
Erősíts meg engem,
Illatod, mint emlékkép, éljen verseimben.
Ne hagyj árván, szomjan,
Ne hagyj elvarratlan' elnyűtt érzéseimet,
Fészkeld be magad a szívembe!
Beleborzongok, ha más érinti hajad.
*Fésűbe gyűlt hajszálaidból fonj kötést szerelmünkre!
Ha álmomban simogatsz,
Közel vagy hozzám,
Feloldod az éj sötétjét és magányomat.
Pillantásod,
Ajkadról a dal,
Egy csók
Ezernyi rózsát nyit arcodon!
Add a kezéd, szerelmed kiolvasom vonásaidból!
Lépésed őz szokellése...
Ne fuss el, szeretlek!
Gyere, ölelj meg,
Ajkaidról adj az élet vizéből.

---

*A hajnak rontó szerepe van a népi kultúrában. Hajszállal szerelmi rontást lehet elkövetni, erre utal a fésűbe ragadt haj összegyűjtésével.

TUDOD-E?

Emléked megfakult szememben
Özönvíz sodort tőlem messzire
Életem azóta sötét színtelen
Mint napfény nélkül a természet.
Nászdal helyett ma Hicran siratója tódul ajkamra
Ellenfeleim – vak denevérek –
Ülnek lakodalmat felettem
És hennával kenik szép kezeidet

Tudod-e?
Csak arra vágyom hogy mosolyod
Gyöngyfogaid emléke perzselőn
Fogva tartson s a dalokat
Melyeket nekem énekeltél
Nem emlékkönyvbe
De a szívembe vésem örökre
Neved hallatára
Pulzusom vad hullámvásba kezd
Belsőm éget testem úgy remeg
Mintha földrengés rázná

Tudod-e?
Hogy képzeletemben
Borostyánként fonódunk össze
Boldogságunkat utcai lámpák
Lesik féltékenyen
Míg az éjbe suttogom
Esengő vallomásomat
Mennyire szeretlek téged
Tudod-e?

A KEDVES

(KÖLTŐI PRÓZA)

Nem ugyanazon város gyermekei vagyunk, nem voltunk egymás játszótársai az utcán, bizonyos dolgokról másként gondolkodunk, mégis, mintha egyforma természettel lennénk megáldva. Soha nem kerestük egymást, de kaptunk egy esélyt a sorstól. Azóta, bármerre jársz, egy lépéssel mögötted követem életed tavaszát, mint egy igaz barát. Megcsókolnám a földet is, ahol érintette lábad, s bár sohasem láttalak, nem ismerhettelek, mégis, mintha egy kedves, régi történet lennél: a legszebb álmomból léptél elő, a sors hozzáam sodort, és egy pillantás alatt megszerettelek. Elmerültünk egymás tekintetében, körülöttünk megszűnt a világ, és megnyílt az út lélektől lélekig. Erős, szívbeli kötés ez, olyan, akár a kanca vonzalma a hozzá illőhöz...

Az éveken át rejtve hordozott teher gyökere megfakadt, és meghozta a gyümölcsét. Ez olyasmi érzés, mint mikor a hangya terhétől szabadul. Legyőztük a hegyeket, mint *Ferhát, kitűztük a türelem és harmónia zászlaját, elfedtük sebeinket, s ha kezünk imára emelkedik**, fülünkkel már a reggeli ezanra*** figyelünk, és hálával telve, megtisztultan ereszkedünk az imaszőnyegre.

---

*Ferhát a szerelmes fiú, aki a legenda szerint minden akadályt legyőzött Sirinért, a szerelméért. Átvitt értelemben gyakran használják ezt a perzsa eredetű szót.

**Az imára ég felé emelt kéz a miraç-ra, a menybemenetelre emlékeztet az iszlám rituáléban.

***Ezan – a müezzín imára hívó éneke. Az első reggeli ezan, a napfelkelte után inti a muszlimokat arra, hogy Isten hatalmas, legyen a nap minden cselekedete az ő dicsőségére, a hit tisztaságára, az ember gyanapodására.

Könnyeinkkel cementet gyúrtunk a szerelem apró homokszemeiből, szívünkben felépítettük a szeretet palotáját. Szerelemre szomjazó, fakó, kiszáradt ajkam enyhülést – téged – áhít a sivatagban. Gyere, kedves, csókolj! Ajkad rózsavörös legyen, mint a vérem!

Küzdelmes évek után, tövises sorsunk végre rügyet fakasztott, és felvillant a remény.

A parázs fellángolt újra, de ellenségeink miatt szerelmünk mérgező lett, mint a leander virága. Amint a könyvekben is, történetünk múlttá lett: sorsunk terhei visszatértek.

Életünk könyvében új fejezet indul, de viselnünk kell a szenvedéseket, akár hosszú éveken át, mint Juszuf és Zulejka**** tette ...

****Juszuf és Zulejka szenvedélyes szerelmi története a 16. században játszódott. A romantikus perzsa történetet a török írók és költők is eldolgolták.

HAMİŞ ACAR

HA TUDNÁD

részeg vagyok szerelmem

ha tudnád ezek a szellők
ezek az éjszakák
ezek a csillagok
ezek a versek
megrészegítenek

mintha végtelen volna minden évszak
szinte már bántó
a magányomból rajzolt szívemet bizonyítja
ha tudnád mennyire szükségem van rád

tenyeremben a semmibe futó élvonalam

miért pizskítottuk be ezt az árnyékvilágot
kedvesem
bárcsak visszatérne még az az éjszaka
mikor szerelmeskedtünk
a kert ahol sétáltunk
a zápor amitől elázunk

én kedvesem
minden álom miket álmodtunk
minden képzet amiket láttam
semmibe veszett mind félelmetessé vált
valósággal megsemmisültem...
ha tudnád összekuszált hajad álmaimba szőnéd

bennem a tenger bennem távoli hangod
bennem örömök bennem lezuhant
messzi madarak színei
a virágok vállaimról hordják illatukat
emlékszem hányszor fontad karjaidat rám

iszunk a felhős napok elvonulnak
nézd üresek
nézd üresek a felhők

olvadunk
a napok vánszorognak
mint egy lila színét vesztett macska
nézd üresek
üresek a poharak
részeg vagyok
hiányzol
emlékszel milyen sokszor csókoltál engem

elfeledett éjszakák
elfeledett csillagok
téged váró
elfeledett faliórák

mennyi nyomot hagytál bennem
te vagy a leghosszabb dal
bennem egy vadgalamb énekel
kedvesem lásd
ez a legkeserűbb legsúlyosabb évszak

TITKOS SZERELEM

réz-zöld szemű szerelmem minden pillantásodban
elolvadok talán el is veszek

Utószó

A MODERN TÖRÖK IRODALOMRÓL

Az Oszmán Birodalom történetében a 19. századi nagy forradalmi hullám egyfajta rést ütött, a nyugati fények, kiváltképp a francia irodalom hatásai beszűrődtek, alapjaiban változtatták meg a nyelvről és az irodalomról alkotott képet. Megnyitották az utat a modern Törökország és a modern török irodalom előtt. A *Tanzimát* kora (1860-1896), a nagy reformok ideje nem csak az Oszmán Birodalom társadalmát rendezte át, hanem a kultúráját is. A 19. század közepétől felerősödik az a mozgalom, amely a nyelvújítást, beleértve az irodalmi nyelv megújítását és a népi kultúra felemelését célozta. Az Oszmán Birodalom határain belül élő soknyelvű, sokféle kultúrájú népcsoportokat (47 féle táji-etnikai és vallási csoportot ismerünk) a turáni eszmerendszer fogta össze és lendítette az új irányba. A népi írók voltak az első szószólói a nyelvújítási mozgalomnak, amely következetesen irányította a figyelmet a népnyelv és a népi kultúra értékeire, hatással volt a modern török irodalom kibontakozására is.

Az 1880-1920 közötti időszakot három irodalmi korszak jellemzi: az *Új irodalom* jelentős képviselője Tevfik Fikret (1867-1915), a *Jövő hajnala mozgalom*, két jelentős alakja Ahmet Haşim (1884-1933) és Yakup Kadri Karaosmanoğlu (1889-1974). A harmadik irányzat, a *Nemzeti irodalom*, Ziya Gökalp fellépésével kezdődött. Gökalp a *Törökség alapelvei*¹ című művében először vitt a köztudatba olyan fogalmakat, mint a kultúra, nemzeti kultúra, etnikum. A népi kultúra felé irányítja az érdeklődést, számos

¹Ziya Gökalp: *Türkçülüğün esasları*. Ankara, 1923.

területen megyeti az új szellemiség, az új török nemzeti irodalom alapját². Az ő hatására indultak meg az etnolingvisztikai kutatások és velük párhuzamosan a népi kultúra feltárásának intézményrendszerei. További jeles képviselője a korszaknak Ömer Seyfettin (1884-1924), Mehmet Emir Yurdakul (1869-1944), Halit Fahri Ozansoy (1891-1971), Resat Nuri Güntekin (1889-1956), Mehmet Fuat Köprülü (1890-1966). Ömer Seyfettin novellista klasszikusnak számító műve a *Hárem* című, Puskás László fordításában magyarul is megjelent 1992-ben. Mehmet Fuat Köprülü szintén kötődött a magyar kultúrához, diplomáját Budapesten szerezte.

Az *ifjútörök mozgalom* újabb hulláma a modern irodalomnak, számos forradalmian új elemet hozott a török költészetbe. Néhány jeles képviselőjétől az iranisztika neves karcagi képviselője Gaál László is fordított szemelvényeket³. Az ifjútörök mozgalom (Jön Türkler) a párizsi emigráns törökök lapja (*La Jeune Turquie- Ifjú Törökország*) után kapta a nevét. Nacionalista, alkotmánypárti tömörülés volt, amely 1908-1918 között kisebb megszakításokkal kezében tartotta az állam irányítását⁴. A '20-as évekre a mozgalom eltűnt Törökország politikai porondjáról, de az általuk képviselt nacionalista vonulatot Atatürk szellemisége tovább vitte.

A török költészet újabb forradalmi hulláma 1942-ben kezdődött egy verseskötet (Garip-Fura) és esszé megjelenésével.

² Kenan Akyüz: *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizleri I. (1860-1923)*⁴. Baskı İstanbul, 1995. 77-87.

³ Bár Gaál László iranista volt, Németh Gyula jó barátja, feltehetően a versek válogatása és török nyelvről fordítása Németh műve lehetett. A kitűnő műfordítás azonban Gaál Lászlóé, a *Világirodalmi antológia IV. kötetében* jelent meg. Budapest, 1956. 975-979.p.

⁴ https://hu.wikipedia.org/wiki/Ifj%C3%BAt%C3%B6r%C3%B6k_mozgalom
Letöltés: 2023. 01. 07.

A populáris művészetek felé fordultak. Jeles alkotói Orhan Veli (1914-1950), Melih Cevdet Anday (1915-1988), s bár rövid életű volt a mozgalom, alig tíz évig tartott, hatása máig érezhető⁵.

A magyarul is megjelent zömében prózai alkotásokról szép áttekintést olvashatunk Tasnádi Edit tollából a Magyar Tudomány hasábjain⁶. A 20. század legnevesebb íróinak műveit is ő ültette át magyar nyelvre.

E kötetben csupán ízelítőt adunk a 20. század és a jelenkor török lírai költészetéből. Szeretnénk közelebb hozni ezt az elbűvölő világot, amely megcsillantja a török lélek jellemző vonásait.

---

⁵https://hu.wikipedia.org/wiki/T%C3%B6r%C3%B6k_irodalom#A_t%C3%B6r%C3%B6k_irodalom_a_20._sz%C3%A1zad_elej%C3%A9n . Letöltés: 2023. 01.06.

⁶Tasnádi Edit : *Török irodalom Magyarországon. Magyar Tudomány.* 2011.4. <http://www.matud.iif.hu/2011/04/04.htm>
Letöltés: 2023.01.06.

ALÁBB SZÜLETÉSÜK SORRENDJÉBEN SOROLJUK A KÖTETBEN SZEREPLŐ KÖLTŐK NEVEIT ÉS RÖVID ÉLETRAJZI ADATAIKAT:

Ömer Seyfettin (1884-1920) a 20. század elejének egyik legnagyobb hatású novellistája volt. Jelentős művekkel gazdagította a török irodalmat. A török nemzeti irodalom megteremtőjeként ismerik hazájában. Versei kevésbé ismertek, bár több figyelmet érdemelnének.

Ahmet Haşim (1884-1933) a török költészet máig ható alakja. Kezdetben újságokban publikált, első kötete 1921-ben jelent meg *Göl Saatleri* címmel. Tevfik Fikret volt költészetének kezdetén nagy hatással rá. Öt kitűnő kötete jelent meg, közöttük egy útleírás is.

Yahya Kemal (1884-1958) a koszovói származású török költő. A 20. század eleji Párizs hangulata megigézte, Baudelaire és Verlaine költészete nagy hatással volt rá. Költő, politikus és diplomata volt. Különböző helyeken, folyóiratokban publikálta verseit. Posztumusz, 1964 -1976 között hét verseskötet jelent meg műveiből.

Halit Fahri Ozansoy (1891-1971) török költő, író, újságíró. Egyike az öt élen járó költőnek, akik a *nemzeti költészet irányzatát* létrehozták. Az írás, kiváltképp a versek írásának szeretetét a családjától kapta, apja Mehmed Fahri Pasa híres orvos és történelmi színdarab író. Néhány művét franciára is lefordították. Első verses kötete 1912-ben jelent meg *Rüya* (Álom) címen, amit tíz kötet követett. Két

regényt, nyolc színdarabot, három tanulmánykötetet írt. Legismertebb műve a Baykus (Bagoly) című színdarab. A francia művek török nyelvű fordításáért, a francia irodalom megismertetéséért 1969-ben a Francia Köztársaság Nemzeti Érdemrend Lovagja kitüntetést kapta.

Nazim Hikmet (1902-1963) Nazim Hikmet Ran, a magyar olvasók előtt talán a legismertebb török költő, drámai-író, regényíró. A 20. század legismertebb lírai költőjeként tartjuk számon, akinek műveit több, mint 50 nyelvre lefordították. A kommunizmus eszméje megérintette, emiatt többször letartóztatták és száműzték. Szabó Lőrinc, Rónai György, Lányi Sarolta, Tóth Tibor, Kalász Márton Eörsi István és Gósi Vali fordították verseit.

Necip Fazil Kısakürek (1904-1983) költő és regényíró. Kiválóan megtanult angolul, nagy hatással volt munkásságára Oscar Wilde, Lord Byron és Shakespeare. Első verses kötete angolul jelent meg 1925-ben The Spider Web címmel. Kalandos élete során sokféle irányzat megérintette, kommunista ellenessége és az iszlám filozófia meghatározta életét és munkásságát. Rendkívül termékeny szerző és folyóirat-szerkesztő volt. Irodalmi munkássága jelentősen gazdagította a török irodalmat. 1983-ban hunyt el.

Cahit Sıtkı Tarancı (1910-1956) A Délkelet-Anatóliában, Diyarbakırban született költő, író, műfordító, a Köztársaság korszakának egyik legjelentősebb alakja volt. Az Ankara Egyetem politológia szakán tanult, majd az Ankara Külkereskedelmi Főiskoláján szerzett diplomát. A Sumer Bank alkalmazottjaként dolgozott, 1939-ben hírszerkesztője volt a Paris Rádiónak. A II. világháború kitörésekor hazatért Törökországba, a Munkaügyi Minisztérium hiva-

talnoka lett. Nem csak verseket írt, hanem tanulmányokat, filozófiai bölcseleteket, írásait áthatja az életigenlés, az ember mindennapi problémái iránti fogékonyság.

Melih Cevdet Anday (1915–2002) Író, költő, hatvanöt éven át tartó munkássága alatt 11 verseskötete, nyolc színdarabja, nyolc regénye és tizenöt esszégyűjteménye jelent meg. Orhan Velivel és Oktay Rifattal a török költészet megújítójaként tisztelik hazájában.

A kötetben szereplő versét Klein Magda (1950–2016) nyersfordítása alapján ford.: Gősi Vali

Orhan Veli (1914–1950) A Garip Mozgalom megalapítója, Oktay Rifattal és Melih Cevdet Andayjal az irodalmi nyelv újítója volt. A költészetben a hagyományos forma megreformálójaként a köznyelv használatára törekedett. Az *új török mozgalomban* korszakos jelentőségű a Garip című kötete, mely 1942-ben jelent meg. Művei máig népszerűek, egyszerű, életközeli gondolkodásmód, vagány stílus jellemzi munkáit. Rövid, de tartalma élet adatott neki. Isztambulban halt meg 1950-ben baleset következtében. Munkáiból gazdag válogatás jelent meg a *Szenvedélyek tengere* című antológiában Végh György és Kónya Lajos fordításában⁷.

Cahit Külebi (1917–1997) A modern török költészet egyik kiemelkedő alakja, akinek műveit gyakran a népköltészet ihlette. Tokat híres szülöttje, de középiskoláit már Sivasban végezte, majd Isztambul Tanárképző Főiskolája török nyelv és irodalom folytatta. Továbbképzésre Németországba és Franciaországba ment, hazatérve Antalyában és Ankarában folytatta a tanári hivatást. Irodalmi pályáját

⁷<https://turkinfo.hu/aktualis/portrek/orhan-veli-kanik-a-rovid-eletu-torok-kolto/> Letöltve: 2023.01.06.

Mehmet Fuat Köprülü és Ahmet Hamdi Tanpınar támogatták. Svájcban kultúr attasé volt, hazatérve az Oktatási Minisztérium hivatalnoka lett, majd 1983-ig a Török Nyelv Intézet (Türk Dil Kurumu) munkatársa lett. Első verseit 1938-tól a *Gençlik* és a *Varlık* folyóiratban közölte. 1940-től a költészet megújításán fáradozott. Maga is különleges stílusban írt, kivívta a kortársak, így Orhan Veli csodálatát is. A kötetben szereplő verseit Klein Magda (1950-2016) nyersfordítása alapján fordította.: Gösi Vali.

İlhan Berk (1918-2008) török költő, műfordító. Az ankarai Gazi Egyetem francia szakán végzett, ezt követően tanárként dolgozott, majd a Ziraat Bank fordítója volt. A török posztmodern költészet egyik kiváló művelőjeként hazájában kedvelik a verseit. Arthur Rimbaud és Ezra Pound verseinek török műfordítójaként is tisztelik.

Ümit Yaşar Oğuzcan (1926-1984) Eskişehir Kereskedelmi Líceumában végzett, majd harminc éven át a az Is Bank tisztviselője volt. Adanában, Ankarában és Isztambulban dolgozott. 1940-1975 kötött harminchárom verses kötete, négy gyűjteményes és tizenhárom antológia, összesen ötven könyvet jelentetett meg. Igen termékeny szerző volt.

Sezai Karakoç (1933-2021) török költő, író, filozófus. Kiemelkedő kortárs személyisége a török művelődéstörténetnek. Munkássága újszerű elemeket hozott a török költészetbe, a hagyományos iszlám vallási tanításokat és a modern költészet elemeit ötvözte a műveiben. Négy kötete jelent meg: az *Öböl* (Körfez) 1959, *Hangok* (Sesler) 1968, *Az időnek írt szövegek* (Zaman Adanmış Sözler), 1970, *Szertartások* (Ayinler), 1977. Nagy hatású irodalmi alkotásokat tudhatunk neki, noha szám szerint a filozófiai, politikai művei jelentősebbek.

Attila İlhan (1925-2005) költő, regényíró, novellista és újságíró. Bölcséleti írásai a török- és a világirodalom nagyjai közé emelkedett. Izmirben az Atatürk Líceumban tanult, ám az akkoriban betiltott Nazim Hikmet versek olvasása miatt eltanácsolták az iskolából. 1941-ben 16 évesen bebörtönözték. Csak 1944-ben, immár Isztambulban folytathatta tanulmányait. A líceum után az Isztambul Egyetem jogi fakultásán tanult, ám félidőben egy politikai vita miatt abba kellett hagynia az egyetemet. Ezt követően 1949-ben Párizsba ment. Innen szervezett mozagalmat Nazim Hikmet, a baloldali politikai nézeteket valló költő kiszabadítására. Élete Istambul-Izmir-Párizs háromszögben telt, miközben Törökország megismerte a nevét. Színházi és filmsorozat forgatókönyveket írt, tizenkét verseskötete, hat regénye jelent meg és számos gyűjteményes kötetben szerepeltek művei.

Turgut Uyar (1927-1985) költői tehetsége korán megmutatkozott. Első verseit még gyermekkorában, általános iskolásként írta. Hányatott élete volt, korán házasodott, majd elvált és újránősült. Katonai pályára készült. Viszonylag keveset publikált, mégis a legjelentősebb török írók, költők között tartják számon hazájában. Műveinek témája általában a szeretet, szerelem.

Cemal Süreya (1931-1990) az erzindzsani születésű, alavita- (zaza) kurd származású költő, író, fordító a modern török költészet egyik kiválósága. Egyetemistaként fordult a költészet felé. 1958-tól 1990-ig sorra jelentek meg a verses kötetei, szám szerint nyolc. A lírai költészet kiemelkedő alakja, műveinek témája a szerelem, magány, halál, a nő, szociális és politikai kérdések. Közel negyven francia művet fordított török nyelvre. Népszerű, elismert szerzője hazájának.

Abdurrahim Karakoç (1932-2012) a modern török költészet egyik kiválósága 1932-ben született Kelet-Anatólia egyik falucskájában a Kahramanmarashoz tartozó Ekinözü (Cela) faluban. Azon kevesek közé tartozik, akinek felmenői között több költő is volt - apja, nagyapja, de még a testvérei is - tehát kora gyermekkorában megérintette a költészet. Ma is népszerű hazájában. Az itt idézett verse az 1985-ben megjelent Ötödik évszak (Beşinci Mevsim) című kötetéből való. 1960-1990 között tizenhét kötete jelent meg.

Abdulkadir Bulut (1943-1985) tanárként dolgozott Akşehirben, Anamurban, Kinghanban és Isztambulban. Verseit az 1970-es évektől 1985-ig többnyire folyóiratokban közölte. Első versesköte 1976-ban jelent meg Sen Tek Başına Değilsin (Nem vagy egyedül) címmel, majd Acılar Yurdumdur (Keserű otthonom, 1981) Yakımlar (Közelítsek, 1982) Yurdumun Şiir Defteri (Otthoni verses füzet, 1985), Bütün Şiirleri (Összes verse), Ülkemin Şiir Atlası (Hazám verses atlasza, 1986) követte.

Özkan Mert (1944-) költő, újságíró, világutazó. Kalandos fiatal életében Törökország több városában tanult, dolgozott. Izmirben élt, mikor az első verseit írta. Forradalmár lelkülettel vett részt a '60-as évek diákmozgalmaiban. A katonai hüntával való szembenállása meglehetősen nehéz helyzetekbe sodorta, forradalmi megmozdulásai miatt 8 hónap börtönbüntetésre ítélték. 1972-ben külföldre menekült. Özkan Mert 50 évvel ezelőtt írt forradalmi versei mai is számos aktualitással bírnak. Németországban tíz hónapig maradt majd Svédországban telepedett le, ahol politikai menedékjogot kapott. Svédországban, Stockholmban élő költő 1980-2006 között a Svéd Állami Rádióban dolgozott, majd 2006-2008 között a Svéd Nemzeti Színház nemzetközi színházi- és kulturális program-medzsere

volt. A világ számos országát bejárta. Költészete a modern török lírában mérföldkönek számít, de a svéd irodalomtörténetbe is beírta a nevét. Eleddig tíz verseskötete jelent meg.

Hidayet Karakuş (1946-) író, költő, a kortárs török irodalom egyik legtermékenyebb szerzője. Verseit rendre folyóiratokban publikálta, első verseskötete 1979-ben jelent meg és követte még nyolc. Igen népszerűek a gyermekkönyvei. és rádiójátékai, eddig harminc gyermekeknek szóló kötete jelent meg. Török nyelv-és irodalom tanárként dolgozott Adanában, Manisában és Izmirben, ahol jelenleg is él.

Cahit Zarifoğlu (1940-1987) Abdurrahman Cahit Zarifoğlu néven született a fiatalon, mindössze 46 évesen elhunyt tehetséges török költő. Korának egyik legkiválóbb versfaragója volt. Egyetemi tanulmányait az Isztambul Egyetem Német Nyelv-és Irodalom szakán végezte. Első verseit a *Dirilis irodalmi és politikai* folyóiratban publikálta. Katonaként szolgált hazáját 1973-tól. Részt vett a ciprusi béketárgyalásokon (1974), majd 1975-ben leszerelt, ezt követően a Maveria folyóiratnál dolgozott. Öt verseskötete, két elbeszélő kötete, két regénye és számtalan gyermekverse jelent meg.

Nilgün Marmara (1958-1987) költő. Szülei Bulgáriából menekültek Isztambulba, ő már ott született Isztambul Moda negyedében. Az Isztambul Egyetem irodalom fakultásán kezdte az egyetemi tanulmányait, majd a Boğazıcı Egyetem angol nyelv-és irodalom szakán fejezte be. Egyetemi évei után Marmarisban dolgozott különböző cégeknél. 1982-ben megismert későbbi férjét, a mérnök férjét akinek munkája miatt 16 hónapig Líbiában éltek. 1987. október 13-án, 29 évesen öngyilkosságot követett el. Két verseskötet, három napló maradt utána. A magány költője volt.

Küçük İskender (1964-2019) Budapest című verse gyöngyszem a kortárs török irodalomból, amelynek egy kiemelt sora akár önálló, egyedi csillogású vers lehet: „A Duna Isten gyönyörű könnyecppje.” Köszönet a török költőnek a szép, lírai méltatáson túl a gyönyörű verssorért. Hazánk szülötte sem írhatta volna szebben.

Mitat Çibuk (1974-) kortárs, Gaziantepben élő fiatal költő. Költő, jelenleg Gaziantepben élő török nyelv-és irodalomtanár. Elazigban született, egyetemi tanulmányit Erzurumban, az Atatürk Egyetem török nyelv és irodalom tanári szakán végezte. Igen termékeny szerző, verseit rendszeresen publikálja az *Edebiyat Defter-Kültür ve Sanat Platformu* online irodalmi folyóiratban és a *www.antoloji.com* oldalán. Első kötete Ben Anadolu'yum, Hey! címmel jelent meg. A versei magyarul a *Litera-Túra Művészeti folyóiratban*, a *Héttorony Irodalmi Magazinban*, az *Artpesszo Művészeti Magazinban* és az *Irodalmi Epreskert* című online folyóiratban és a *Poet.hu* oldalán jelentek meg. Gösi Vali Misztériumok c. antológiájában is közöl pár fordítást. Gyűjteményes verseskötete magyarul 2022-ben *Hajnali fény* címmel jelent meg Karcagon.

Hamiş Acar (1977-) Ifjú török költő. Eredeti nevén Şükri Acar, Mardinban született tizenkét gyermekes család második gyermekeként. A gyermekkorát Mersim egyik szegény negyedében töltötte. Húsz évesen Ankara Sereflikochisar falujába ment építőmunkásnak. Jelenleg Ankarában, vállalkozóként él. Verseit a *www.antoloji.com* oldalán publikálja. Magyarul az *Artpesszo Művészeti Magazinban* és ebben az antológiában jelent meg

TARTALOM

Yahya Kemal	2
Előszó.....	5
Ömer Seyfettin <i>A hely, ahol születtem</i>	7
Ahmet Haşim <i>Ősz</i> *	8
Nazim Hikmet <i>Kedvesem, gyere a városomba</i>	9
<i>Te vagy</i>	10
Halut Fahri Ozansoy <i>Tűnődés</i>	11
Necip Fazıl Kısakürek <i>Vágyódás</i>	12
Cahit Sıtkı Tarancı <i>Hazát szeretnék</i>	13
Melih Cevdet Anday <i>Lángolás</i>	14
<i>A házak újra élnek</i>	15
Orhan Veli <i>Legyek szép emlék</i>	16
Cahit Külebi <i>Tokatba menvén</i>	17
<i>Szellő</i>	18
Ilhan Berk <i>Szerelemarcú</i>	20
Ilhan Berk <i>Dal a szerelemről</i>	21
Ümit Yaşar Oğuzcan <i>Egy éjjel váratlanul megjönnék</i>	22
Címzettjüket kereső levelek <i>Első levél</i>	23
Címzettjüket kereső levelek <i>A második levél</i>	25
<i>Egy nap</i>	27
Sezai Karakoç <i>Megfáradt szerelem</i>	28
<i>Monna Rosa I.</i>	29
<i>Szerelem és szenvedés...</i>	29
Turgut Uyar <i>Mindenkinek</i>	32
Attila İlhan <i>Akit szerethetnék te vagy</i>	33
Cemal Süreya <i>Távolról szeretlek</i>	34
Abdurrahim Karakoç <i>Harminc év múlva</i>	36
<i>Árnyjáték</i>	37
<i>Ne bántsd</i>	38
<i>Fogd a kezem</i>	39
<i>Tanács</i>	40

Abdülkadir Bulut <i>Kivirágoznak a könnyek is</i>	41
<i>Napok</i>	43
<i>Az életért</i>	44
Özkan Mert <i>Taníts meg engem a szerelemre – Évának –</i>	45
<i>Hová lettek Amszterdam csillagai?</i>	46
<i>Óh! Ti Földközi-tengeri városok</i>	48
<i>Budapest</i>	49
<i>Allah és Tangó I.</i>	50
<i>Allah és Tangó II.</i>	52
Hidayet Karakuş <i>Ünnep</i>	54
<i>Bűvölet</i>	55
Cahit Zarifoğlu <i>Rózsalevél az emlékkönyvben</i>	56
Nilgün Marmara <i>Magány</i>	57
Küçük İskender <i>Alpnak</i>	59
Mitat Çibuk <i>Téged kereslek</i>	60
<i>Amikor elhagysz</i>	61
<i>Tő tükrében</i>	63
<i>Éjszaka</i>	64
<i>Ébredő természet</i>	65
<i>Éjjeli álmaimban</i>	65
<i>Szeptember</i>	66
<i>Szeretet</i>	67
<i>Gyere, ölelj át</i>	69
<i>Tudod-e?</i>	70
<i>A Kedves (költői próza)</i>	71
Hamiş Acar <i>Ha tudnád</i>	73
<i>Titkos szerelem</i>	75
<i>Utószó</i>	76
<i>A modern török irodalomról</i>	76
Alább születésük sorrendjében soroljuk a kötetben szereplő költők neveit és rövid életrajzi adataikat:.....	79

Abdülkadir Bulut
Az életért

*Nagyszerű úgy létezni,
Mint kő a hegy ormán,
Sziklaszilárdan, némán.
De ennél fontosabb
Töretlenül kiállni a népért,
Együtt az emberekkel.*

*Nem elég rendíthetetlenül,
Foggal-körömmel kitartani,
Az életről kell szólnia
minden küzdelemnek,
tűzön, vízen, földinduláson át...*

Gósi Vali
költő, műfordító

A létezés szépségeit keresem. A természet körforgásában hitem szerint valamiféle isteni rend mutatkozik meg, és kozmikus rendjébe ágyazódva a halál sem annyira félelmetes, feldolgozhatatlan létélmény. S hogy mi a boldogság, mit jelent a szépség, amelyeken át a misztériumok megélhetők? Nincs pontos definíció. A boldogság talán a nemes és tiszta dolgokon való öröm, az ideális létezés mintaképe, romlatlan ősfarmája. Vallom, hogy a valódi szépség belülről, a lélek szépségéből fakad. Átragyog az emberi testen és sugárzó fényként vonzza a tekintetet. Harmóniában lévő gondolataink teremtik azt a belső fényt, ami kívül is ragyogóvá válik. Ha utunk során kirajzolódik az emberlét értelme – csodája, akkor az egyúttal a teremtés dicséretévé válhat. Hasonlókról gondolkodom verseimben, és a fordításokban is, megvillantva a titkok, csodák földi valóságát az élet szépségein át, reményeim szerint megőrizve a misztérium és az érzékelhető valóság szimbiózisát úgy, hogy miközben lírai lélekutazásra hívom a kedves olvasót, felvilanjon a létezés értelme.

Önálló verseskötetek: Halkuló hiány: 2011., Hódolat a tavasznak: 2015., Misztériumok: 2017. Közös kiadványok: Szavakkal festett képek (közös vers-kép album Vehofsics Erzsébet fotóival: 2020., Hajnali fény (török versfordítások Dr. Bartha Júliával) 2022., – amely válogatások elérhetők az Országos Széchényi Könyvtár, (MEK) archívumában is. 2022-ben, Emlékkönyv címen jelent meg a BlueCyg kiadónál életrajzi könyvem.

* * *

Kutatási területem a kunsági folklór és keleti kapcsolatai, a török népek néprajza, különös tekintettel az anatóliai törökség kultúrájára. Kutatásaim gerincét a népszokások, kiváltképp az emberélet fordulóihoz fűződő szokáshagyományok, a népi díszítőművészet török-magyar párhuzamai, az etnobotanika és az iszlám vallásökológiai vizsgálata adja. Az UNESCO Török Nemzeti Bizottsága által kezdeményezett török-magyar néprajzkutató program szervezője voltam 2016-2017-ben. Tanulmányaim múzeumi évkönyvekben, török és magyar kutatók tiszteletére szerkesztett emlékkönyvekben és konferencia-kötetekben magyarul, törökül és angolul jelentek meg. Jelentősebb írásaim a www.academia.edu oldalon elérhetők.

Dr. Bartha Júlia
etnográfus, turkológus

Jelentősebb köteteim: Az anatóliai törökök temetkezési szokásai. Debrecen, 1996; Fogyó hold Tanulmányok a török népi kultúráról. Debrecen, 1997; Keleti tanulmányok/Közép-Ázsiai néprajzi tanulmányok. Karcag, 1998 ; A Kunság népi kultúrájának keleti elemei. Debrecen, 2002; Szolnok, 2005; Lále. Hagyományok a mai török társadalomban. Szolnok, 2006; Népviselet a Nagykunságon. Karcag, 2010; Zarándokútra ment a róka. Anatóliai török állatmesék. Karcag, 2011; Hit, hagyomány, kultúra. Török néprajzi tanulmányok. Szolnok, 2013; Keleti örökség a Nagykunság népi kultúrájában. Kisújszállás, 2018; Az iszlám az anatóliai török népi kultúrában. Vallásökológiai tanulmány. Karcag, 2020. Kelet kapuja. Tanulmányok a török kultúra köréből. Karcag, 2023.